

Christina Leandersson Att vara prästfru

MIN MOR - PRÄSTFRU I LÅNGASJÖ UNDER 31 ÅR

Christina Leandersson berättade vid den senaste Oskarsträffen i församlingshemmet i Alsjöholm den 8 februari 2012 om sin mors liv i prästgårdarna i Oskar och i Långasjö. Christinas mormor Hilma Areskog var gift med den för Oskarsborna kände prästen Carl Areskog som verkade i Oskar under åren 1901-1926. I en tidigare föreläsningsserie har vi fått god inblick Carl Areskogs liv.

Oskars Hembygdsförening har fått Christina Leanderssons tillåtelse att publicera manuset från föreläsningen.

AVSNITT 1

Att vara prästfru är inget speciellt - nu för tiden. Jag vet det - två av mina döttrar och min sonhustru är gifta med präster! Prästfrun nu för tiden bor i en lägenhet eller villa, har ett yrke och familj och lever som alla andra.

Så var det inte förr. Då var en prästfru något alldeles speciellt. I min fars bok "Kring Långasjö kyrka i 700 år" berättas om prästfruarna i Långasjö under

Christina Leandersson Att vara prästfru

1600- och 1700-talen. Då kan man säga att prästämbetet - prästens eller prästfruns - gick i arv i samma släkt från 1651- 1795, alltså i 144 år. Det var nästan som i de flesta andra gårdar i Långasjö, som ärvdes från far till son eller dotter. Då en präst dog, "konserverades" änkan, dvs. den nya prästen fick gifta sig med änkan för att få tjänsten, Om änkan var för gammal, kunde prästen gifta sig med en av döttrarna. Men livet i prästgården fortsatte som förut.

Detta gjorde att prästfrun var viktig. Prästen var ny, men prästfrun kände man. I prästgårdsköket kunde man sitta och prata om både sådant som hörde till kroppen och sådant som hörde till själen. Husmodern bestämde över huset och vad som fanns däri, hon såg till att allt fungerade och skötte om barnen. Ungefär på samma sätt var det i andra socknar runt omkring i Sverige.

Under 18- och 1900-talen bröts detta mönster. Prästgårdarna blev ett slags kulturcentrum i socknen. Prästerna fick bättre utbildning än tidigare, det var lättare att få tag på böcker, man sjöng och musicerade. Många av våra stora författare, konstnärer, musiker var prästsöner eller -döttrar. Våldigt ofta var prästen gift med en prästdotter. Det var kanske inte så konstigt, för när en präst var nyprästvigd, sändes han till en äldre och erfaren kollega för att få lära sig vad som krävdes av en präst rent praktiskt. Den nye adjunkten var en så kallad hjälppräst. Han fick bo i prästgården och träffade så döttrarna i familjen. Prästdöttrarna visste ju också hur en prästgård skulle skötas. De fick lära sig att prata med olika människor, de fick skolutbildning, de fick lära sig att spela piano, väva, brodera, baka kakor och litet finare matlagning. Allt sådant blev naturligt för dem. Så var det också för min mor.

Tyra Hedvig Elisabeth, kallad Lisa, föddes den 27 juni 1907, mitt i sommaren, när året är som vackrast. Hennes far, Carl Areskog, var präst i den lilla församlingen Oskar utanför Nybro.

Min mormor, Hilma Areskog, var utbildad lärare. Hon tjänstgjorde som sådan bl.a. i Nyköping innan hon gifte sig, men sedan hade hon självklart ingen sådan tjänst. Då var hon ju prästfru! Men under många år tog hon och hennes man som inackorderingar hand om "besvärliga pojkar", ofta söner till rika föräldrar. Dessa fick bo hos familjen Areskog och mormor undervisade dem i hemmet, ibland tillsammans med de egna barnen. Det var nog inte alltid så lätt för henne eller så roligt för de egna barnen, men det blev ju ett tillskott till den låga prästlönen.

Christina Leandersson Att vara prästfru

Mor gick i skolan, dels i den lilla byskolan, dels hemma, dels i skola i Kalmar. Hon hade lätt för att bli sjuk, hon var ett "klent barn" så man, så hon fick inte delta i en del undervisning som gymnastik, musik och teckning. Det ansågs inte så viktigt utan hon skulle vila i stället. Så småningom skulle hon välja yrkesutbildning. Hon ville bli sjuksköterska. Men det ansågs vara för tungt arbete för henne. Hon utbildade sig till tandsköterska i stället, och började arbeta som sådan i Ronneby. Men så blev hon sjuk Efter en svår halsfluss med följsjukdomen ledgångsreumatism skickades hon till Saltsjöbaden för behandling. Hon blev bättre så småningom, men i hela sitt liv hade hon värk i lederna, särskilt i kyla och fuktigt väder. Varma sommardagar och, senare i livet, resor till Sydeuropa var det enda som lindrade.

Så återgick hon till tandläkarpraktiken. Men så värst länge fick hon dock inte jobba där. Bud kom från hennes far, som nu var kyrkoherde i Glömminge på Öland: "Kom hem, din mor är sjuk!"

Prästgården kunde inte vara utan en husmor, det var självklart att enda dottern skulle ersätta sin mor. Så det självständiga livet i Ronneby ersattes med prästfrujobb, som att hålla prästgården i ordning, bjuda alla gäster som kom på mat, engagera sig i församlingslivet. Hennes mor var sjuk och dog efter en tid. Att åka tillbaka till Ronneby var otänkbart.

Christina Leandersson Att vara prästfru

Så en dag, när hon följde med sin far på en prästsamling, stötte hon ihop - rent bokstavligt med sin gamla barndomsvän Jan Redin, som då var pastorsadjunkt i Nybro.

När far hade fått komministertjänsten i Ljungbyholm utanför Kalmar gifte de sig. Det var den 17 oktober 1934, och vigseln förrättades av brudens far i Glömminge kyrka. På kvällen åkte de till den fina komministergården Kölbygärde

Christina Leandersson Att vara prästfru

i Ljungbyholm. Det var en lagom stor, nyrenoverad prästgård, där det var lätt att bo. Där föddes i rask fart fyra barn. Det äldsta var 4½ år, när det fjärde föddes!

Min far sökte och fick kyrkoherdetjänsten i Långasjö. Om sina upplevelser som präst där, har han berättat och skrivit mycket. Men hur hade mor, prästfrun, det under de 31 år, som de kom att bo här?

Tiden i Långasjö började mycket jobbigt. Prästgården var stor och kall. De flyttade in i december, den kallaste av alla vintrar, vintern 1941-1942. Prästgården skulle renoveras, men man hade velat invänta den nye prästen. Huset gick knappt att värma upp, vi låg alla i mors och fars sängar för att hålla värmen tillsammans. Mor väntade det femte barnet, vi andra var små, den äldsta hade fyllt sex år i november. Den 6 maj föddes nummer fem, Helena. Det blev en svår förlossning hemma i prästgården. Mor höll på att förblöda. Hon överlevde, kanske tack vare sin starka vilja att ta hand om sina barn och fars ständiga bedjande för henne, men hon var mycket svag.

När en ny kyrkoherde tillträder en tjänst, ska han installeras av biskopen. Detta är numera en angelägenhet för församlingen, både akten i kyrkan och den följande stora samlingen efteråt. Men 1942 var allt, utom gudstjänsten, koncentrerat till prästgården. Biskopen hade bestämt att installationen skulle hållas på pingstdagen 24 maj, samt att församlingen skulle visiteras veckan innan. Far reste in till Växjö och vädjade till biskopen att få flytta fram installationen och visitationen på grund av mors svaghet. Biskopen svarade: "Jag kan inte ta hänsyn till era privata problem!" Så biskopen, den beryktade Yngve Brilioth, kom tillsammans med sin notarie, en vecka innan pingst. Han bodde i prästgården och krävde bokstavligen service i allt. Böckerna i arkivet gicks igenom och förda räkenskaper granskades.

För mor var det mycket. Biskopen hade föga förståelse för att det fanns en nyfödd baby och fyra små barn i huset. Han krävde sin mat på bestämda tider och arbetsro. Det var kristid och mängder av matvaror var ransonerade. Hur mor fick ihop mat till den stora middagen, som hölls som avslutning på veckan är en fullständig gåta. Till den inbjöds socknens kyrkoråd och andra styrelsemän med fruar, kontraktets präster och den närmaste slkten. Att dessutom Helena döptes på lördagen var ytterligare en händelse som mor hade att tänka på. Allt detta endast 17 dagar efter förlossningen! Att hon höll!

Christina Leandersson Att vara prästfru

Under sommaren helrenoverades prästgården. Det betydde att allt skulle röjas ut. Familjen fick flytta tillfälligt till ett annat hus. Vid renoveringen av prästgården formades rummen så, att på bottenvåningen låg en stor konfirmandsal. Den motsvarade församlingshem. Där hölls församlingens stora samlingar som "de gamlas dag", söndagsskolefester, konfirmandundervisning m.m.

På den tiden var de enda anställda i församlingen prästen, kantorn och kyrkväktaren. Allt annat arbete var oavlönat, frivilligt arbete, och det mesta sköttes av prästfrun. Hon var i princip oavlönad diakonissa, församlingsassistent, församlingsvärdinna och lokalvårdare. Inte så konstigt att när en ny präst skulle väljas (på den tiden valde församlingen präst efter provpredikningar!) så tog man nogsamt reda på hurdan prästfrun var. Under min barndom på 1940- och 1950-talen var det prästgården som var samlingsplats.

På 1960-talet byggdes sockenstugan om från skola till församlingshem och mycket av vad mor gjorde ändrades. Men det jag vill berätta handlar om hur det var när prästgården var församlingens hem. Det blir naturligtvis mycket präglat av mina barndomsminnen, som jag uppfattade och kommer ihåg. Mina syskon skulle antagligen berätta helt annorlunda.

På 1940- och 1950-talen hölls de allra flesta vigslar och barndop i prästgården. Brudparet och deras vittnen eller barnet med föräldrar och faddrar togs emot och välkomnades av mor. Sedan gick de in till far och dörren stängdes. Efter en stund kom de ut igen och bjöds in i matsalen till dukat kaffebord. Mor gratulerade och intresserade sig för brudklänningen eller annan utsmyckning eller bad att få hålla barnet en stund, samtidigt som hon var en perfekt värdinna och såg till att alla kände sig välkomna.

Många sammanträden hölls i prästgården. Far var självskriven ordförande i kyrkoråd, kyrkofullmäktige och skolstyrelse. Mor var ledamot och tidvis ordförande i Röda korset (hon fick senare Röda Korsets medalj, för stort nedlagt arbete i RK). Hon var också ledamot i hemhjälpnsnämnden. Det var en kommunal styrelse med uppgift att fördela "hemsystemens" arbete. Om en husmor blev sjuk kunde hemsystemen komma och hjälpligt göra hennes sysslor. En hemsyster kunde också vara i ett hem, medan hemmets fru fick åka på husmoderssemester. Detta var ofta den enda semestern som en lantbrukarhustru kunde få. Jag tror att endast den som varit bondhustru på den tiden, kan förstå hur otroligt mycket det

Christina Leandersson Att vara prästfru

var som sköttes och var beroende av att husmor orkade. Mor träffade ju också många kvinnor, mödrar, och såg hur slitna de var och gjorde vad hon kunde för att skaffa hjälp. Hemhjälpnsnämnden var av utomordentligt stort värde. Till alla dessa sammanträden hörde kaffe och kakor. Vem fixade det? Mor förstår!

När den stora granen utanför kyrkan var uppsatt dagen före julafton, samlades alla som hjälpt till i prästgården. Ca 15 karlar klev med grova skor in på matsalens julstädade golv. Ett stort kaffebord med smörgåsar och julkakor stod färdigt. Det var början på julen!

Konfirmandundervisningen bedrevs i den stora konfirmandsalen. Mor skötte städningen och såg till att ingenting fattades där. Sista läsdagen för konfirmanderna bjöds alla på kaffe, saft och kakor.

Varje år hölls "ostagille" i prästgården. Det var en kvarleva, tradition, från tiden då det ingick i prästens lön att få ett yste av församlingen. På morgonen kom den ena skjutsen efter den andra körande in på gårdsplanen med stora krukor med mjölk och glada tanter. När mjölken var upphälld i grytor och påsatt på spisen var det dags för kaffe. Sedan ystades det! Tanterna pratade och skrattade, jag tror nog att det för många av dem var detta en av årets roliga dagar. Efter ett par timmar hade mor middagen klar. Också detta, att få sätta sig vid dukat bord, var säkert uppskattat av många husmödrar. Mor la sig vinn om att göra det fint för att de skulle få njuta. Det var högtidskänsla för oss barn. När jag blev så stor att jag börjat skolan, tyckte jag det var underligt att det inte var skollov på ystedagen.

Det blev många ostar, 12-15 st, de var en gåva till prästen. Men det är inte lätt, och det tar tid, att sköta nygjorda ostar, det är nästan som att sköta små nyfödda barn! Så småningom styrde mor över det till att ostarna skulle säljas på missionsauktionen.

AVSNITT 2

De kyrkliga syföreningarna var viktiga. Det fanns tre stycken, en för norra delen av socknen, en för den södra och en för kyrkbyn. Far var med vid alla symöten, mor i mån av tid i den norra och södra och alltid i kyrkbyn. En gång om året var alla kretsarna samlade i prästgården.

Christina Leandersson Att vara prästfru

Att syföreningarna var mycket viktiga, kan man förstå när man studerar mors och fars gästbok. De sista samlingarna i november som mor och far hade innan de flyttade från Ljungbyholm, var syföreningarna där. Det blev 50 gäster! Sedan kom flytten till Långasjö i december och redan den 13 januari inbjöds missionssyföreningen, 35 damer kom! Två dagar senare kom "de ungas syförening". Det var elva unga flickor eller kvinnor som träffades. Mor tyckte mycket om sådana här samlingar, men jag undrar när hon hade hunnit baka så mycket bröd och kakor som dessa samlingar krävde julen 1941-1942!

Syföreningarnas stora dag på året var missionsauktionen. Den hölls inte i prästgården utan i skolan. Men mor fanns förstås där och höll i trådarna. Hon tog också hand om den dit reste talaren, som höll missionspredikan i kyrkan innan auktionen. Han behövde ju mat och kanske också en säng över natten.

Varje år på 3:e böndagen, Missionsdagen, en söndag i juli, firades "de gamlas dag". Jag vill berätta litet utförligare om den dagen, eftersom den belyser så tydligt vad mor gjorde, som egentligen aldrig märktes eller aldrig talades om.

Det var en stor och arbetsam helg för henne, men ändå tyckte hon mycket om den. Veckan innan städades huset ordentligt, det var mycket folk som skulle komma. På lördagen dukade mor, med hjälp av oss barn, till - jag tror - nästan 100 pers. Den stora konfirmandsalen hade fyra stora bord och till dem hade församlingen dukar och porslin. Men till resten av nedervåningen användes privata bord, stolar, dukar och porslin. Så väl och nödvändigt det var, att det fanns så många skåp att förvara porslin i! Efter dukningen plockade vi blommor och löv och satte in på alla bord. Ett utrymme som vi inte fick glömma var utedasset, som fanns i den gamla ladugården. Inför de gamlas dag blev det skurat och prytt med löv.

Mor hade beställt alla varor från Geijers affär, så på söndagsmorgonen när många syföreningsdamer kom, kunde arbetet med att bre smörgåsarna börja. Det var smörgåsar med ägg och ansjovis på mörkt bröd, skinka och persilja på sirapslimpebröd och ost på franskbröd. Jag kan fortfarande se dessa smörgåsar framför mig. De har blivit urtypen för smörgåsar för mig! Flera av damerna kom också med tårter - hembakade, stora och pösiga!

Christina Leandersson Att vara prästfru

Efter gudstjänsten kom folk vandrande genom kyrkallén till prästgården. Mor stod på trappan och välkomnade alla. Hon hade förmågan att tala med alla, alla kände sig välkomna. Särskilt de som var ensamma, uppmärksammade hon. Inne i prästgården satte herrarna sig i konfirmandsalen och kvinnorna i de övriga rummen. Far läste bordsbön och sedan serverade damerna i syföreningen kaffe och alla de goda smörgåsarna och tårtorna. Och så pratades det! Mor gick runt, satt en stund vid varje bord och såg till att ingen blev ensam.

Till "de gamlas dag" hörde att det sjöngs önskesalmer. Varje år sjöngs psalmen 265 "Ingen hinner fram till den eviga ron". Far tyckte inte särskilt om den psalmen, så den användes inte ofta i gudstjänsterna, men denna dag önskades den och sjöngs den. Fortfarande varje gång jag sjunger den, så tänker jag på de gamlas dag i Långasjö.

Om det blev smörgåsar och tårta över - och det blev det alltid - gjorde mor i ordning en särskild korg, som skickades till ålderdomshemmet till dem som ej orkat vara med. En omtanke så typisk för mor! Efteråt var det disk, vi barn var tränade diskstorkare. Porslinet sattes in i skåpen igen och sedan bar vi stolar och bord efter mors anvisningar. Övrig städning av golv och dylikt gjorde mor på måndagen. Dammsuga och torka golv på en söndag gjorde man absolut inte!

Senare i veckan hade mor duktvätt. Det var ett tungt arbete. Det fanns en tvättstuga i källaren, kall och fuktig. De stora dukarna var tunga och svårmanövrerade. På sommaren gick det ju bra att hänga tvätten ute, det var inte så långt att bära. På vintern var hon tvungen att bära den tunga tvätten från källaren upp till tredje vind och det var många trappsteg. Arbetet med dragning och mangling tog också mycket tid. Men det var mors syssla efter varje stor samling i prästgården.

En annan stor samling var söndagsskolans julfest. Den hölls i konfirmandsalen en dag mellan nyår och trettondagen. Mor styrde och ställde. Hon hade tidigare i veckan ringt runt till alla söndagsskolebarn, som hon antog inte visste om festen. (Det var ju före den tiden när barn får lapp med sig hem då något särskilt ska hända!) Hon gjorde i ordning godispåsar, hon dukade och kokade chokladmjölk, hon fixade julgran. Och så stod hon förstås och välkomnade alla som kom, hjälpte till med kläderna och såg till att alla kom i gång med lekar.

Christina Leandersson Att vara prästfru

När festen närmade sig sitt slut, var det ofta hon som klädde ut sig, inte till tomte utan till en gammal gumma eller gubbe, som knackade på dörren. Hon sa inte: "Finns här några snälla barn?" utan "Så roligt att här finns så många barn!" Så delade hon ut godispåsarna.

Det var många människor som kom till prästgården. De flesta sökte naturligtvis far i expeditiönsärenden, men många kom till mor. De satt ute i köket eller i matrummet med en kaffebricka framför sig och pratade. Mor engagerade sig och lyssnade, tog sig tid. En av dem som ofta satt där var Anna-Lisa i Brännamåla. Hon sålde ägg. Men hon hade, som mor, en stor barnaskara, 5 pojkar. Att få gå till en kvinna som lyssnade, var för henne en hjälp.

En av mors beundrare var Gottfrid, en stor och tjock farbror. Han kom ibland med presenter till mor, ett paket kaffe eller ett paket fikon till julen. Men han satt gärna i köket och pratade med "kyrkoherdinnan". En gång när mor låg väldigt sjuk, hjärtat var dåligt, och hon låg i sin säng på övervåningen och orkade ingenting, kom Gottfrid. Han gav sig inte förrän han fick gå upp till frun. Där satte han sig på sängkanten, tog mors hand och tröstade mor med att säga:

"Att frun är så sjuk! Det är precis samma sjuka som min Hulda hade. Och hon dog av att!"

Det kom långväga folk också. Någon gång om året kom "Lill-Sven". Han var dvärg och han kom cyklande från mors hemförsamling Oskar. Mor var alltid mycket glad över hans besök. Det var roligt för henne att höra om sin barndoms trakter. Vi barn var mycket fascinerade av honom - tänk när han satt på en stol, så kunde han dingla med benen, han räckte inte ner till golvet med fötterna fastän han var vuxen, och hans cykel var speciell: Sadeln satt nästan nere vid pedalerna!

Präster behöver ibland träffas och prata tillsammans, tala om sina speciella uppgifter, prata trosfrågor och fira gudstjänst tillsammans. Nu för tiden träffas de på någon stiftsgård för vidareutbildning eller till retreatar med rikt gudstjänstliv.

Förr fanns inte denna möjlighet. Men prästgårdarna fanns! Där samlades man till konvent, till bibelstudium och till "stilla dagar". Då behövdes verkligen prästfrun! Det var ju hon som såg till att det praktiska sköttes. Prästerna behövde kaffe och mat. Särskilt de så kallade "stilla dagarna" var arbetskrävande. Då kunde det komma 15 – 20 personer, som bodde i prästgården i 3 dagar. Några fick

Christina Leandersson Att vara prästfru

sängplatser hos grannar, men all mat åts i prästgården. Vilket pass för mor! Ändå vet jag att hon, i allt arbete, tyckte det var roligt att träffa dem som stod i samma situation som hon.

På lördagsförmiddagarna bakade mor bröd, bullar och kakor. Det måste alltid finnas sådant, eftersom det när som helst kunde dyka upp folk, som skulle ha kaffe. Hon bakade då också en "lördagskaka" till kvällsteet. Eftermiddagen ägnades åt att få helgfint i huset. Ett barn kommenderades alltid att räfsa trädgårdsgången, det skulle synas att det blev helg.

Varje lördagskväll var det helgmålsbön i kyrkan klockan sex. Till den skulle det vara nya blommor på altaret. Vem skötte det? Mor förstås! Hon plockade blommor i trädgården eller på ängarna. Fanns det inte där, så gick hon till trädgårdsmästaren Elofsson. Ofta fick vi barn fixa det där med plockningen, men mor satte blommorna i altarvaserna. Vissa tider på året var det bestämda blommor - till julen stod det 8 stycken glas med var sin planterad tulpanlök i på altaret. Under fastan stod kala grenar, på Palmsöndagen sälkvistar och på Påskdagen lysande påskliljor.

Efter helgmålsbönen hade vi familjekväll framför brasan. Det var en stund som vi inte ville missa. Då visste vi, att vi fick rå om våra föräldrar, för far och mor tackade alltid nej till inbjudningar på lördagskvällen.

Naturligtvis gick vi i kyrkan på söndagarna - mor varje söndag. Vi barn blev aldrig tvingade, men det var naturligt att ofta följa med. När vi gick hem fick vi oftast sällskap av en, två eller flera gudstjänstbesökare, som mor inbjudit till kyrkkaffe. För det mesta var det ensamma människor eller sådana som hade lång väg att gå eller cykla. Där fanns ofta Matilda från Trollamåla, en snäll gammal tant, eller kyrkvärden Karl Jonasson, en man som kunde psalmboken nästan utantill.

Ofta kom långväga besökare till gudstjänsterna. De kom till far i själavårdsärenden. Efter kyrkkaffet satt de i timmar inne hos far och pratade, stannade över middagen för att sedan eventuellt fortsätta samtalet eller ta sig hemåt. Mor var som alltid en perfekt värdinna för alla, även om hon ibland suckade över att far ständigt blev upptagen av andra.

Christina Leandersson Att vara prästfru

Mor och far var ofta bortbjudna. Vid varje begravning var det begravningsmiddag, antingen i den dödes hem eller på Wendels konditori. Efter nästan varje vigsel och vid de flesta jämna födelsedagar var det kalas. Mor och far hörde till de självklara hedersgästerna. Det blev många eftermiddagar eller kvällar som vi barn fick klara oss utan dem. När vi var riktigt små, hade vi hembiträde, som bodde hos oss. Det var en stor trygghet. Men när vi blev litet äldre klarade vi oss själva. Vi visste ju för det mesta var mor och far var. Men det kunde hända att vi inte kom ihåg var de fanns. Då ringde vi upp telefonstationen och pratade med den snälla fröken Gustafsson. Hon visste var kalasen hölls, och kunde leta reda på mor, så att vi fick prata. Det var ju mor som lugnade och tröstade.

Ibland hände det att mor blev ombedd att ta hand om någon flicka i övre tonåren som behövde hjälp. Kanske höll hon på att komma på glid, behövde sättas i arbete och få lära sig hushållsarbete. Hon fick bo hemma och hjälpa mor med allehanda sysslor. Det blev ytterligare en uppgift för mor, som hade ansvar för henne. Men prästgårdar ansågs vara bra miljö för en flicka med anpassningsproblem. För mor blev det ofta merjobb och ett stort ansvarstagande!

På 1960-talet förändrades mors arbetsuppgifter i och med att sockenstugan byggdes om från skola till församlingens samlingsplats. De stora samlingarna hölls där och andra tog över uppgifter, som mor hade skött tidigare. Men att ställa upp när det behövdes, att vara den styrande, initiativtagerska, att finnas till hands i kyrka, sockenstuga och prästgård, det kunde ingen ta ifrån henne. Det skulle hon inte klarat!

1960-talet var den stora emigrantforskningens tid i Långasjö. Far blev utsänd av hembygdsföreningen att i flera månader leta i arkiv och intervjua gamla Långasjöbor och deras ättlingar i svenskbygden i Minnesota. Mor följde med, Far kunde inte vara utan henne. Det var förstås hon, som fotograferade och skötte bandspelaren. Far förstod sig aldrig på sådana tekniska detaljer! Likaså skötte hon diabilidsapparaten, när de efter hemkomsten berättade om vad de fått reda på om smålänningarna "over there".

Christina Leandersson Att vara prästfru

Mor var en outtröttlig brevskriverska. Nästan varje söndagseftermiddag satt hon vid sin sekretär och skrev brev. Långa, utförliga, innehållsrika brev. Hon höll kontakt med oerhört många människor. Oftast skrev hon till släkt och vänner. När vi barn kom ut i världen, var brev från mor en glädjestund. Hon beskrev levande vad som hade hänt hemma, hon uppmuntrade när hon visste att vi hade svårigheter.

För inte så länge sedan träffade jag en dam, som jag inte pratat med förut. Hon berättade för mig att hennes mor hade på 1970-talet drabbats av cancer, och blivit inlagd på Växjö lasarett. Det såg hopplöst ut och hon var ledsen. Då kom ett brev från Lisa Redin. Hon hade träffat henne bara några gånger, men brevet innehöll så mycket kärlek och omtanke att det kom att betyda så mycket. Så mycket att hennes dotter 30 år senare direkt kom ihåg det, när hon träffade mig.

Christina Leandersson Att vara prästfru

Hur var hon då som mor och förälder?

Det är svårt att besvara den frågan. Den är alltför personlig. Hon var en mor som älskade oss barn otroligt mycket. Hon var vår stora trygghet. Hon var den, som under våra första år satt på sängkanten på kvällen och lärde oss att be aftonbön. (När vi kom upp i skolåldern samlade far oss alla till aftonbön). Mor var den som hjälpte till när någon slagit sig, när något gått sönder. Mor var den man ropade på när man kom hem från skolan - man måste kolla att hon fanns och var hon var, vad hon gjorde just då. Det var för mor man berättade när man kände sig orättvist behandlad i skolan eller av kamrater eller syskon.

Om jag ska vara kritisk så var hon nog litet av vad man nu kallar en "curlingförälder". Hon försökte sopa undan svårigheter för oss, ta ansvaret från oss för att vi skulle få det lättare. Det är inte alltid bra. Jag har många år haft dåligt självförtroende, inte vågat lita på mitt eget omdöme. Kanske har det sitt ursprung i en alltför snäll mor.

Men kan man ha det bättre som barn än att veta, att mor och far alltid älskade en precis som man var? Vi syskon har mycket att vara tacksamma för.

Mor och far fick 18 barnbarn. Allesammans höll hon reda på, ingen födelsedag blev bortglömd, allesammans kom med glädje till henne och älskade henne. En av dem skrev uppsats på gymnasiet över ämnet: "Den människa som jag beundrar mest". Det var hennes mormor.

Mor dog den 23 augusti 1985, på kvällen. Hon hade strax innan läst aftonbön tillsammans med far och sjungit psalmen 188:4

*Men om det stilla dödens bud
i denna natt jag hör,
det är min tröst att din, o Gud,
jag lever och jag dör.*

Hon begravdes utanför kyrkan omgiven av alla vänner i Långasjö.

Christina Leandersson

Att vara prästfru

Åren i Långasjö prästgård står för mig som en dröm, ett jordiskt paradiset, - och detta är mest min mors förtjänst! Hon var i hela sitt liv Prästfru - med stort P, alltid beredd att hjälpa till när det behövdes, antingen det gällde något eller någon i församlingen eller det gällde den egna familjen.

Låt oss sluta med en av min mors älsklingspsalmer: "Jag lyfter mina händer...", sv ps 238. I andra versen ber vi Gud "välsigna ock mitt kall". Mors kall, hennes livsuppgift, var att vara Prästfru, och den uppgiften blev välsignad!

Detta dokument finns på Oskars hembygdsförenings hemsida www.hembygd.se/oskars under rubriken Oskarsboken.

*Stöd hembygdsföreningens
dokumentationsarbete genom att sätta in
ett bidrag på vårt bankgiro:*

285-7498

Oskars Hembygdsförening

www.hembygd.se/oskars under Oskarsboken